

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

V. Temporibus Ludovici Pij, omisso Metropolitano, damnati Presbyteri
recta Principem adibant. Ea de re queritur Concilium Parisiense, & docet
hunc abusum ortum habuisse ex cessatione synodorum ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

sticus vires ordinis sui obtinebit, & impudentia quorundam superborum Clericorum, quæ passim auctoritate canonica calcata auribus imperialibus molestiam ingerit, cessabit, & impunitas diversorum flagitiorum, quæ locum delitescendi nunc habet, non habebit, & alia multa quæ hactenus secus quam ecclesiastica disciplina docet incessant, ordinem suum Domino auxiliante servabunt. Sanè canones sprete erant, eò quòd synodo provinciæ non aditæ, contra præscriptum Concilij Francofordiensis & Antiocheni, Clerici ab Episcopo damnati Regem adibant. Ceterum post aditam synodum provinciæ, liberum erat cum literis Metropolitanis ad Principem accedere.

VI. Non est autem existimandum solis Presbyterorum, Canonicorum, & monachorum judiciis vacasse summum Capellanum & Regis Consistorium. Etenim canonum executionem & Capitularium constitutionum ab Episcopis Princeps exigere solebat, delegatis per provincias viris consultissimis, qui *Missi Domini* vocabantur, quorum auctoritate, aut quæ per negligentiam peccata erant in canones, corrigebantur, aut si majorem operam desiderarent, ad Regem referebantur. Cùm enim Princeps, etsi canonum executor non esset, attamen exactor esse deberet, suam auctoritatem unà cum episcopali adungebat, ut conjunctis studiis, & communi opera, paterni canones servarentur. Qua de re seriò monuit Episcopos Carolus Magnus in Capitulari Aquisgranensi, quo certa quædam Capitularia è canonibus petita servanda præscripsit Episcopis: *Vt magne devotionis studio hortarentur & compellerent greges sibi creditos ut firma fide & infatigabili perseverantia intra paternas sanctiones se contineant. In quo operis studio, inquit, sciat certissime sanctitas vestra nostram vobis cooperari diligentiam. Quapropter & nostros ad vos direximus Missos, qui ex vestri nominis auctoritate unà vobiscum corrigerent quæ corrigenda essent. Sanè munus Missorum eò se porrigebat, ut discimus ex Capitulari Ludovici Pij, ut si forte Episcopus aut Comes aliquid negligentius in suo ministerio egerit, per istorum admonitionem corrigatur.*

VII. Si auctoritatis istius rationem investigemus, ea erit in promptu è Iustiniano, qui canonum custodiam Principibus commissam docuit. Eandem tamen sententiam illustriùs & pro sua dignitate magnificentius expresserunt Reges nostri, quæ paucis explicanda sunt, ne quis in Capitularium lectione impingat. Docet Ludovicus Pius in Admonitione generali ad utriusque ordinis homines, id est, Episcopos & Comites, Reges à Deo constitutos, ut Ecclesiæ & Regni

curam gerant; summam autem ministerij hujus ita in persona Regum consistere, ut divina auctoritate & humana ordinatione per partes divisum sit, Episcopis nempe & Comitibus, & unusquisque in suo loco & ordine partem ministerij regij habeat. *Vnde apparet, inquit Ludovicus, quòd ego omnium vestrum admonitor esse debeo, & omnes vos vestri adjutores esse debetis. Nec enim ignoramus quid unicuique vestrum in sibi commissâ portione conveniat: & ideo prætermittere non possumus quin unumquemque juxta suum ordinem admoneamus.* Statim verò monet Episcopos ut in ministerio suo accuratè versentur, & subjungit, *ut quantum ad vestrum ministerium pertinet, nobis veri adjutores in administratione ministerij nobis commissi existatis, ut in judicio non cõdemnari pro nostra & vestra negligentia sed potius pro utrorumque bono studio remunerari mereamur.* Deinde Comites admonet ut vicissim partem ministerij sibi commissi fideliter peragant; hoc inter Episcopos & Comites discrimine constituto, quòd illis à divino numine commissâ sit ministerij sui cura, Comitibus verò ex regio mandato, ut docuit capite tertio. Eo enim sensu explicanda sunt illius capitis verba, *divina auctoritate & humana ordinatione, ut supra indicavi. Quare mirum nemini esse debet, si adeo diligenter rebus ecclesiasticis se Reges Francorum impenderent, cùm eas ad ministerium suum pertinere existimarent; scilicet ut admonitores se præstarent, quò Episcopi ministerium suum juxta canones peragerent, & in eo capite ministerij regij adjutores essent. Monitionis autem ea vis erat, ut effectus verba sequeretur, & poena in contumaces; quemadmodum videre est tum alibi, tum in hoc Capitulari, quo ministerij sui Comites commonentur, perinde ac Episcopi.*

VIII. Missi autem Domini summæ dignitatis & prudentiæ viri, ex utroque ordine à Principe delecti, diligenter inquirebant quid Episcopi, Abbates, Comites, & Abbatissæ per singulos pagos agerent, & undecunque necesse fuisset, tam regias, quam Ecclesiarum Dei justitias, viduarum quoque, & orphanorum, sed & ceterorum hominum inquirerent & perscriverent, ut loquitur Flodoardus. Quæ ad Missorum legationem pertinerent, passim in libris Capitularium occurrunt: qui à *Missis discurrantibus* distinguendi sunt, quorum munus erat mandata Principis deferre per provincias. Missorum Dominicorum usus (qui unà cum Episcopis canonum executioni in parocciis & monasteriis invigilabant, aut Regem de contemptu monebant, ut ipse corrigeret perperam gesta) litibus illis obviam ibat quæ hodie de canonum & au-

Capitulari Aquisgranensi an. 759.

Capitulari Lud. c. as. an. 823.

Capit. l. 2. c. 2. edicto Capitulari. Sed quantum complicitate in providentia nostram medietatem ad

loc. capitulari in
suis & in
suis & in
suis & in

Capitulari Lud. c. 4. c. 6.

c. 4.

c. 6.

Flodard. Hb. Rem. l. 2. c. 11. P. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Capit. l. 2. c. 2. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Cont. Sept. c. 1. & Capitulari in ord. dem. synodi p. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.